

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndc/22/2024
Identifikačné číslo spisu:	1423208318
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1423208318.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiťke V. W., narodenej U. zomrelej U., naposledy bývajúcej v A., H. XXXX/XX, vedenej na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 40D/231/2023, o prejednanie dedičstva, o návrhu J. narodenej U., bývajúcej v D., na príkazanie veci Okresnému súdu Žilina z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu J. na príkazanie dedičskej veci vedenej na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 40D/231/2023 Okresnému súdu Žilina n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu J.. D. M., osoby, ktorá sa postarala o pohreb poručiťky, na príkazanie veci (č. l. 7 a č. l. 14 spisu) Okresnému súdu Žilina z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). V návrhu žiadala o príkazanie veci zo zdravotných dôvodov, pričom zároveň uviedla, že má problémy s cestovaním. V doplnení návrhu zároveň uviedla, že poručiťka bývala posledné roky spolu s ňou a jej mamou (sestrou poručiťky) v D., pričom poručiťka bola slobodná a bezdetná.

2. V zmysle § 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) platí, ak bol podaný návrh na príkazanie veci z dôvodu vhodnosti, majú právo vyjadriť sa k návrhu tí účastníci, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu. Keďže v čase podania návrhu na príkazanie veci nebol (ako vyplýva zo súdneho spisu) zistený okruh dedičov po poručiťke, návrh na príkazanie veci nebol daný na vyjadrenie účastníkom dedičského konania.

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 39 ods. 2 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

5. Podľa § 39 ods. 3 CSP o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor (vec) prikázať.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Okresnému súdu Žilina príslušný na rozhodnutie o prikázaní sporu inému súdu podľa § 39 ods. 3 CSP, vec prejednal a dospel k záveru, že návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nemožno vyhovieť.

7. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednávajú a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

8. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania/účastníkov konania.

9. Dôvody uvádzané J. (osoby, ktorá sa postarala o pohrab poručiťky a podľa jej tvrdení aj osoby žijúcej posledné roky s poručiťkou v spoločnej domácnosti), a to zdravotný stav a jej problémy s cestovaním, nezodpovedajú kritériám, ktoré by bolo možné relevantne zohľadniť pri prelomení práva účastníkov na zákonného sudcu a uvažovaní o prikázaní sporu (veci) inému súdu. Uvedený dôvod nevykazuje charakter takej výnimčnosti, aby bolo možné jej návrhu vyhovieť. Zdravotné problémy, či problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a sami osebe neodôvodňujú prikázanie sporu (veci) inému súdu (obdobne 3Ndc/18/2024, 3Ndc/14/2024, 3Ndc/10/2024 a iné). Strana (účastník) má totiž právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (účastník) (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Najvyšší súd taktiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali premisu o hospodárnejšom alebo efektívnejšom prerokovaní veci Okresným súdom Žilina.

10. Vzhľadom na to, že najvyšší súd v danom prípade splnenie podmienok pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP nezistil, návrhu J. preto nemohol vyhovieť.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.